

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2005.7.20
KOM(2005) 330 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

**Bendri veiksmai augimui ir užimtumui skatinti
Bendrijos Lisabonos programa**

[SEK(2005) 981]

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

Bendri veiksmai augimui ir užimtumui skatinti Bendrijos Lisabonos programa

1. ŽINIA APIE PASITIKĖJIMĄ IR RYŽTĄ

Lisabonos partnerystė dėl ekonominio augimo ir užimtumo pagrįsta pasitikėjimu ir ryžtu: Europos visuomenei, ekonomikai ir aplinkai iškilę uždaviniai gali būti įveikti. Jei tinkamai valdomi, jie suteiks naujų galimybių Europos ekonominiam augimui ir padės sukurti daugiau naujų darbo vietų.

Šiuo metu Europa yra svarbioje kryžkelėje, kur jai iškilo vidaus ir išorės sunkumų. Kita vertus, Europa turi įveikti dėl senstančių gyventojų atsiradusius sunkumus, nes laikui bėgant dėl to žymiai sumažės darbingo amžiaus gyventojų, o pensijoje esančių žmonių skaičius išaugs. Jei darbo jėgos mažėjimas nebus kompensuotas didesniu darbo našumu, potencialus ekonomikos augimas 2040 m. dramatiškai nukris iki 1%, o tai sudarys tik pusę dabartinio lygio. Toks ekonominės veiklos smukimas ir su amžiumi susijusių išlaidų padidėjimas sukels nemažą įtampą Europos socialiniam modeliui. Kita vertus, dėl išaugusių globalizacijos tempų ES ekonomika susiduria su vis didėjančia konkurencija iš užsienio. Vis daugiau ekonominės veiklos rūšių susiduria su išorės konkurencija, tame tarpe ir pažangiosios technologijos bei didelių darbo sąnaudų reikalaujančios prekės ir paslaugos. MTTP investicijos ES beveik sustingo. Jei dabartinės tendencijos išliks, 2010 m. MTTP investicijos nukris iki 2,2 % BVP – bus daug mažesnės nei sutartas 3% tikslas. Atsižvelgiant į tai, reikia priimti svarbius sprendimus, kurie nulems Europos ekonominę ir socialinę ateitį.

2005 m. vasario 2 d. **Komisija pasiūlė iš naujo pradėti įgyvendinti Lisabonos strategiją**, daugiau Europos Sąjungos pastangų skiriant dviems pagrindiniams uždaviniams – stipresniam ir ilgalaikiui augimui ir didesniai bei geresniam užimtumui sukurti.¹ Nuo tada Europos Sąjungos institucijos pradėjo iš naujo įgyvendinti konkrečius veiksmus. **Kovo mėnesį susirinkusi Europos Vadovų Taryba**, kaip ir Europos Parlamentas bei Europos socialiniai partneriai, **visapusiškai parėmė** Komisijos pasiūlymą iš naujo pradėti ir perorientuoti Lisabonos strategiją.

Lisabonos partnerystės ekonomikos augimui ir užimtumui tikslas yra sumoderninti ekonomiką, kad susidūrę su rinkomis, kurios vis labiau tampa pasaulinėmis, technologiniais pokyčiais, aplinkai daromu poveikiu ir senstančiais gyventojais, galėtume apsaugoti savo unikalų socialinį modelį. Ši strategija taip pat derinama su platesniu tvarios plėtros reikalavimu dėl to, kad dabartiniai poreikiai turi būti tenkinami nepakenkiant būsimų kartų galimybėms tenkinti savo poreikius.

Turime pakankamai išteklių, kad galėtume toliau išlaikyti aukštą gyvenimo lygį, bet, siekiant jais pasinaudoti, reikia imtis veiksmų. Europa turės daugiau investuoti į jaunimą, švietimą, mokslinius tyrimus ir inovacijas – tik taip galėsime suteikti mūsų visuomenei tokias

¹ KOM (2005) 24, 2005 2 2.

priemonės ir tokį požiūrį, kurie padės sukurti gerovę ir kiekvieno piliečio saugumą. Dar labiau atversime rinkas, panaikinsime biurokratiją ir investuosime į šiuolaikinę infrastruktūrą – tada mūsų įmonės galės augti, kurti naujoves ir naujas darbo vietas. O mes imsime reikalingų priemonių siekdami sukurti kvalifikuotą ir verslią darbo jėgą, kad visi europiečiai galėtų džiaugtis visuomenės teikiama nauda: dideliu užimtumo lygiu, didele socialine apsauga ir sveika aplinka. Visi šie žingsniai bus žengiami atsižvelgiant į patikimas makroekonominės politikas.

Tikslas – įtikinamas, tačiau žingsnius link jo reikia paaiškinti. Šiandieninei mūsų visuomenei iškilę uždaviniai kai kuriems piliečiams sukelia netikrumo ir pesimizmo jausmą. Socialinė ir ekonominė pažanga dažnai reikalauja svarbių pokyčių žmonių gyvenime, o tai ne tik rizikinga, bet ir naudinga. Reikia rimtai atsižvelgti į pagrįstą piliečių susirūpinimą; turime tinkamai paaiškinti naujosios strategijos naudą mūsų piliečių kasdieniam gyvenimui.

Ekonomikos augimo didinimas ir darbo vietų kūrimas – tai būdai pasinaudoti ištekliais, kurie yra reikalingi siekiant socialinių ir ekonominių tikslų, ir yra svarbūs siekiant aplinkosaugos uždavinių. Iš paskutinių viešųjų diskusijų paaiškėjo, kad aplinkosaugos uždaviniai yra ypač svarbūs mūsų piliečiams. Iš naujo pradėdami šį ambicingą projektą, sieksime abiejų minėtų tikslų. Kai kurių politikos veiksnių poveikis nebus regimas iš karto. Kitų nauda bus matoma iškart. Visais atvejais jų reikia imtis skubiai ir su bendra atsakomybe. Nebegalime švaistyti laiko.

2. ĮPAREIGOJIMAS VEIKTI

Kad būtų galima geriau suderinti užduotis ir gebėjimus aiškiai apibrėžiant atsakomybės sritis tiek nacionaliniu, tiek Bendrijos lygiu, vienas svarbiausių naujai pradėtos Lisabonos strategijos aspektų yra esminis valdymo struktūros persvarstymas. Komisija turi papildyti valstybių narių pastangas. Todėl veiksmai Bendrijos ir valstybių narių lygmeniu buvo padalinti į viena kitą papildančias, bet atskiras darbotvarkes.

Nors Lisabonos partnerystės ekonomikos augimui ir užimtumui sėkmė daugiausia priklauso nuo valstybių narių ir jų pasiryžimo įvykdyti reikalingas struktūrines reformas, Bendrijos dalyvavimas suteikia strategijai pridėtinę vertę. Iš tikrųjų, maksimali sąveika ir našumas įmanomi tik tada, jei nacionalinės reformos priemonės yra papildomos veiksmis Bendrijos lygmeniu. Visos Bendrijos Lisabonos programoje pateikiamos politikos priemonės suteikia **aiškia pridėtinę vertę**, nes veiksmai yra vykdomi arba koordinuojami Bendrijos lygmeniu. Pridėtinė vertė yra ypač akivaizdi su vidaus rinka, infrastruktūros gerinimu ir geresnėmis bendromis verslo sąlygomis susijusiose Bendrijos politikose. Siekiant sustiprinti ES konkurencingumą ir tvarų augimą bei tuo pačiu užtikrinti socialinę ir teritorinę sanglaudą, žymiai daugiau dėmesio turi būti skiriama žinias, švietimą ir kvalifikaciją skatinančioms politikos sritims.

Europos Vadovų Taryba birželį patvirtino „Integruotas gaires augimui ir užimtumui skatinti“, kurios taps valstybių narių nacionalinių ekonominio augimo ir užimtumo programų pagrindu. Europos Vadovų Taryba taip pat pakvietė Komisiją pristatyti **Bendrijos Lisabonos programą**, kuri papildys nacionalines programas ir apjungs visus veiksmus Bendrijos lygmeniu. Programoje bus laikomasi „Integruotų gairių augimui ir užimtumui skatinti struktūros“. Pagal šią programą siūlomas politikos priemonės galima suskirstyti į tris pagrindines sritis:

- Augimo skatinimas pasinaudojant žiniomis ir naujovėmis,

- Europos, kaip vietos investuoti ir dirbti, patrauklumo gerinimas,
- Daugiau ir geresnių darbo vietų kūrimas

Nacionaliniu ir Bendrijos lygmeniu pasiekta pažanga bus apžvelgta bendroje ES metinės pažangos ataskaitoje. Ataskaita apie pasiekimus Bendrijos lygmeniu bus pagrįsta sisteminga Bendrijos Lisabonos programoje išvardytų veiksmų stebėseną. ES metinėje pažangos ataskaitoje taip pat bus vertinamas valstybių narių nacionalinių programų įgyvendinimas. Remdamasi šiuo metiniu įvertinimu, Komisija prireikus nustatys tolesnius Bendrijos lygmeniu reikalingus atlikti veiksmus ir atitinkamai pakeis Bendrijos Lisabonos programą.

Nežiūrint to, kad nėra susitarimo dėl **finansinių perspektyvų 2007–2013 m.**, Komisija tikisi, kad jis bus pasiektas artimiausioje ateityje, ir skatina valstybes nares nuspręsti dėl adekvataus veiksmų, susijusių su konkurencingumu siekiant skatinti ekonominį augimą ir užimtumą, finansavimo.

3. BENDRIJOS LISABONOS PROGRAMA – AUGIMO IR UŽIMTUMO SKATINIMO DARBOTVARKĖ

Pirmiausia pačios valstybės narės atsako už makroekonominių, mikroekonominių ir užimtumo politikų sukūrimą ir įgyvendinimą – jos bus įtrauktos į nacionalines reformų programas šį rudenį. Tokioms politikoms taikomos „Integruotos gairės dėl augimo ir užimtumo skatinimo“.

Bendrija prisideda prie bendros ekonomikos ir užimtumo politikos darbotvarkės užbaigdamą vidaus rinkos sukūrimą ir įgyvendindama nacionalines politikas remiančias ir papildančias bendrąsias politikas ir veiklos sritis. Ji ypač **kreips dėmesį į keletą** didelę pridėtinę vertę turinčių **pagrindinių veiksmų**:

- paramą žinioms ir naujovėms Europoje,
- valstybiės pagalbos politikos reformą,
- verslui taikomos įstatymų struktūros gerinimą ir supaprastinimą,
- paslaugų vidaus rinkos suformavimą,
- ambicingo Dohos raunde pasiekto susitarimo įvykdymą,
- kliūčių pašalinimą fizinių asmenų, darbo jėgos ir akademiniam mobilumui,
- bendro ekonominei migracijai taikomo metodo sukūrimą,
- paramą kovojant su ekonominio restruktūrizavimo socialinėmis pasekmėmis.

Pridedamas visas Bendrijos Lisabonos programos priemonių sąrašas², kuriame nurodomos įstatymų srityje numatytos priemonės, finansinės priemonės ir pasiūlymai dėl politikos vystymo. Siekiant padidinti ES ekonominio augimo potencialą, reikia atsižvelgti į patikimas

² SEK(2005) 981, 2005 7 20.

makroekonominės politikas. Neseniai suderintas Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo pagerinimas padės pasiekti didesnę makroekonominę stabilumą ES, kuris yra pagrindinis tvaraus ekonominio augimo ir darbo vietų sukūrimo elementas.

Komisija siūlo, kad **struktūrinių ir sanglaudos fondų** remiamos politikos būtų nukreiptos į investicijas į žinias, inovacijas ir mokslinių tyrimų pajėgumus bei į pagerintą švietimą ir profesinį mokymą – taip darbuotojams būtų suteikiami įgūdžiai, padedantys susidoroti su pokyčiais ir pradėti naują veiklą. Valstybių narių, regionų ir miestų patrauklumas bus gerinamas teikiant paramą ekonominei infrastruktūrai. Siekiant skatinti augimą ir ilgalaikę konvergenciją su kitomis ES teritorijomis, stambios infrastruktūros investicijos reikalingos atsiliekančių regionų transporto, aplinkosaugos ir energijos sektoriuose, ypač naujosiose valstybėse narėse. Pagerinus prieinamumą, efektyvūs infrastruktūros tinklai yra viena iš išankstinių sąlygų verslo augimui ir darbo vietų sukūrimui tose teritorijose.

Naujas **kaimo plėtros fondas** daugiau dėmesio skirs ekonominio augimo didinimui ir darbo vietų kūrimui kaimo vietovėse, tuo pačiu saugant ir gerinant gamtos išteklius. Privaloma skirti daugiau išteklių toliaregiškoms investicijoms į žmones, naujoves, pažangiąją patirtį ir kapitalą žemės ūkio ir miškų sektoriuose, IRT naudojimo skatinimui kaimo vietovėse, taip pat naujų bei geresnių darbo vietų kūrimui ypač moterų ir jaunimo veiklos įvairinimo principu.

Komisija neseniai pateikė **Bendrijos strateginių gairių 2007–2013 m.**³ rinkinį, kur **naujosios kartos sanglaudos politika ir kaimo plėtros programos yra labiau orientuotos į augimo ir užimtumo skatinimą.** Gairėse siekiama glaudžiai suderinti sanglaudą ir kaimo plėtros politiką su Lisabonos darbotvarke; jose numatyta struktūra, užtikrinanti, kad Europos, kaip vietos investuoti ir dirbti, patrauklumas, žinios ir inovacijos, daugiau ir geresnių darbo vietų visiems suteikimas, ir panašūs prioritetai atspindėtų darbo programose nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu.

Taip pat reikėtų pabrėžti horizontalų **Europos investicijų banko (EIB) ir Europos investicijų fondo (EIF)** finansavimo indėlį, ypač per EIB Naujovės 2010 m. iniciatyvą.

3.1. Žinios ir inovacijos – tvaraus ekonominio augimo varikliai

Žinios – tai esminis faktorius, kuriuo pasinaudodama Europa gali išsaugoti savo tarptautinį konkurencinį pranašumą. Sutelkdama išteklius ir užtikrindama konkurencingą aplinką, ES gali geriausiai prisidėti prie mokslinių tyrimų potencialo Europoje gerinimo. Siekiant bendro ES tikslo – padidinti investicijas į mokslinius tyrimus iki 3 % BVP ir išvystyti pajėgumus bei priemones Europos konkurencingumui pagerinti, darbo vietoms sukurti ir tvariam augimui užtikrinti, reikia daugiau ir efektyvesnių investicijų į žinias ir naujoves. Nors iš esmės valstybė narė yra atsakinga už didesnių ir geresnių investicijų skatinimą, Bendrija prisidės prie šių pastangų lėšomis iš savo biudžeto – taip skatindama, organizuodama ir panaudodama visas bendradarbiavimo formas mokslinių tyrimų, naujovių ir švietimo srityse ES lygmeniu. **Bendrijos reglamentavimo ir finansavimo derinys** padės skatinti technologines inovacijas ir pritraukti žmones ir kapitalą į Europos mokslinius tyrimus ir novatoriškas verslo įmones.

Siekdama ekonomikos augimo, darbo vietų sukūrimo ir sanglaudos⁴, Komisija paskelbė išsamią valstybės pagalbos politikos reglamentavimo reformą. Planuojama atlikti keletą

³ KOM (2005) 299, 2005 7 5 ir KOM (2005) 304, 2005 7 5.

⁴ KOM (2005) 107, 2005 6 7.

pakeitimų siekiant palengvinti valstybės paramos teikimą žinių ir inovacijų srityse. Bus iš dalies pakeista valstybės pagalbos sistema MTTP, konkrečiai siekiant padidinti valstybinių mokslinių tyrimo institutų ir pramonės bendradarbiavimą, – ji gali būti išplėsta į naujas sritis inovacijoms remti (ypač mažo ir vidutinio dydžio įmonių (MVĮ). Taip pat numatyta palengvinti valstybinės paramos suteikimą jaunos ir novatoriškos bendrovės ne vien tik teikiant tiesioginę finansinę paramą, bet ir gerinant galimybę pasinaudoti rizikos kapitalu. Lankstesnės nuostatos taip pat bus taikomos priemonėms dėl palankios aplinkos naujovėms, tame tarpe pagalba mokymui, mobilumui ir pajėgumų sutelkimui. Apskritai, reforma pagerins bendras sąlygas naujovėms, nes bus supaprastinta valstybių narių administracinė struktūra. Kadangi konkurencinės rinkos ir toliau lieka geriausia priemone inovacijoms ir žinioms skatinti, naujosios taisyklės užtikrins, kad valstybės pagalba būtų suteikiama tik tada, kai poveikis visuomenei yra didelis, ir nėra iškraipomos konkurencinės sąlygos.

Bendrijos finansavimo srityje Komisija pasiūlė dvi pagrindines išlaidų programas 2007–2013 m. laikotarpiui: **Septintajai pamatinei programai, skirtai mokslinių tyrimų ir technologijų plėtrai (MTTP⁵)** ir **Konkurencingumo ir naujovių pagrindų programai⁶**.

Pasiūlyme dėl Septintosios MTTP pamatinės programos siūloma skatinti kompetenciją, mažinti Europos mokslinių tyrimų susiskaldymą, skatinti laisvą žinių ir mokslinių tyrėjų judėjimą, šalinti Europos nesugebėjimą pasinaudoti mokslinių tyrimų rezultatais, ir skatinti dėl MTTP atsiradusius regioninius susitelkimus. Siūloma veikla yra glaudžiai susijusi su pramonės poreikiais, joje naudojamos pramonės valdomų technologinių platformų sukurtomis strateginėmis mokslinių tyrimų darbotvarkėmis. Tarp tokios veiklos yra ir suintensyvinti moksliniai tyrimai ir inovacijos **informacijos ir ryšių technologijų (IRT)** srityje. Be to, iniciatyva „i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“ siekiama skatinti gamybą ir pasinaudoti šiomis technologijomis kaip pagrindine socialinio ir ekonominio vystymosi priemone.

MTTP programoje numatytas naujas ir labiau ambicingas metodas didelės apimties valstybės ir privataus sektoriaus partnerystėms svarbiausiose Europos konkurencingumo srityse. Tokios sritys bus nustatytos dialogo su pramone metu, ypač pasinaudojant Bendromis technologijų iniciatyvomis, kurios šiuo metu yra numatytos novatoriškos medicinos, nanoelektronikos, įterptųjų sistemų, aeronautikos ir oro eismo valdymo, vandenilio ir kuro elementų bei pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėjimo srityse⁷. Programa taip pat numato naują rizikos dalinimosi mechanizmą, kuris pagerins galimybes gauti EIB paskolas.

MTTP pagrindų programoje ypatingas dėmesys bus kreipiamas į **MVĮ augimo galimybes**, padedant joms vykdyti mokslinius tyrimus (arba surasti, kas tai galėtų padaryti), pasinaudoti naujomis technologijomis, kurti naujus produktus ir rinkas, plėsti tinklus, pasinaudoti mokslinių tyrimų rezultatais, įgyti technologinės patirties ir išmokyti darbuotojus įveikti pokyčius, ir taip sukurti daugiau naujų darbo vietų.

Konkurencingumo ir naujovių pagrindų programa bus pirmiausiai skirta MVĮ ir verslininkams. Pagerindama galimybes patekti į rinkas, pasinaudoti finansinėmis ir pagalbos paslaugomis, ji remia novatorišką verslą, skatins naudojimąsi IRT ir aplinkosaugos technologijomis, supaprastins rizikos kapitalu teikiamą finansavimą.

⁵ KOM (2005) 119, 2005 4 6.

⁶ KOM (2005) 121, 2005 4 6.

⁷ SEK(2005) 800, 2005 6 10.

Transeuropiniam tinklui skirtomis biudžeto eilutėmis bus remiamas praktinis MTTP žinių taikymas ir naujovių programos – tai bus daroma pasinaudojant pramoniniais projektais, kurie turėtų sumažinti perkrovas ir padidinti produktyvumą. Svarbiausios yra šios programos: *Galileo* (palydovinė radijo ryšio navigacinė programa visiems transporto tipams), *ERTMS* (geležinkeliams) ir *SESAME* (oro erdvės kontroliavimui) bei kitos protingos transporto sistemos.

Daug ekonominio, aplinkosaugos ir užimtumo potencialo turi **aplinką tausojančios, energiją taupančios ir atsinaujinančios energijos technologijos**. Todėl Komisija labiau remia aplinkosaugos technologijų kūrimą ir taikymą ir ekologinių naujovių naudojimą, ypač per Aplinkosaugos technologijų veiksmų planą (ATVP)⁸. Tokios technologijos bus remiamos didinant mokslinių tyrimų ir technologijų informacijos skleidimą, taip pat iš struktūrinių fondų ir Europos investicijų banko vykdomų valstybių ir privačių investicijų, ypač skatinant mažai anglies naudojančias technologijas.

Sutartis dėl **Bendrijos patento** įvedimo išlieka gyvybiškai svarbiu elementu ES laikantis išsipareigojimo skatinti žiniomis pagrįstą, novatorišką ekonomiką. Bendrija remia pastangas išlaikyti **stiprius pramoninius pajėgumus** kartu Europos lygmeniu sprendama mokslinių tyrimų, įstatymų ir finansavimo sunkumus, nes dėl problemos masto atskiros valstybės narės negali pašalinti rinkos ir viešosios politikos nesėkmių.

3.2. Europos, kaip vietos investuoti ir dirbti, patrauklumo didinimas

Siekiant pritraukti daugiau investicijų, padidinti užimtumą ir sustiprinti ekonominį augimą, svarbu palengvinti galimybes patekti į atskirų sektorių ir valstybių narių rinkas. Todėl Bendrijos **svarbiausiu prioritetu bus užbaigti bendros rinkos sukūrimą ir pagerinti reglamentavimo sistemą** – tai yra du svarbiausi politikos svertai siekiant sukurti darbo vietų ir pagerinti Europos augimą.

Geresnis reglamentavimas turi aiškia teigiamą įtaką struktūrinėms ekonominio augimo, užimtumo ir našumo sąlygoms. Pagerinus teisės aktų kokybę, sukuriama tinkamos paskatos verslui, panaikinamos nereikalingos išlaidos ir pašalinamos kliūtys, su kuriomis susiduriama prisitaikant bei įdiegiant naujoves. Reikia skubiai įgyvendinti Komisijos ir Taryboje pirmininkaujančių valstybių narių geresnio reglamentavimo iniciatyvose numatytas priemones.

Komisija tęs darbą daugiausia trijose srityse:

- Griežtas Komisijos teisėkūros ir darbo programoje numatytų naujų politikos iniciatyvų: baltųjų knygų, teisės aktų pasiūlymų ir išlaidų programų įtakos įvertinimas.
- Kruopštus Tarybos ir (arba) Parlamento reikalaujamų pasiūlymų patikrinimas gali reikšti, kad tokius pasiūlymus reikės tobulinti, pakeisti naujais arba atšaukti.
- Pagrindinių galiojančių teisės aktų supaprastinimas ir naujo supaprastinimo programos etapo pradėjimas remiantis kiekvieno sektoriaus veiksmų planu.

Neefektyvus reglamentavimas, sudėtingas patekimas į rinką ir nepakankamas konkurencinis spaudimas gali kliudyti inovacijoms didelį augimo potencialą turinčiuose sektoriuose ir

⁸ KOM (2004) 38, 2004 1 28 ir KOM (2005) 16, 2005 1 27.

sumažinti naudą vartotojams. Kad būtų galima nustatyti ekonominio augimo ir inovacijų kliūtis pagrindiniuose sektoriuose, ypač MVĮ, Komisija pradėjo sektorių patikrinimų seką. Be to, Komisija bendrais bruožais supažindins su nauju metodu, kuriame siūlant Bendrijos teisės aktus ir politikas, bus atsižvelgiama į **MVĮ problemas**.

Turi pradėti visapusiškai veikti paslaugų vidaus rinka, tačiau tuo pačiu ji turi išsaugoti Europos socialinį modelį. Beveik visos 1997–2002 m. ES sukurtos naujos darbo vietos buvo **paslaugų sektoriuje**. Paslaugos dabar sudaro 70 % ES pridėtinės vertės. Tačiau paslaugos sudaro tik 20 % ES vidaus prekybos. Vidaus rinkos suformavimas paslaugų sektoriuje leistų artimiausiu metu padidinti BVP 0,6 %, o užimtumo lygį 0,3 % (iki 600 000 darbo vietų). Komisija konstruktyviai dirbs su Europos Parlamentu, Taryba ir kitais suinteresuotais subjektais teisės aktų priėmimo procese, kad būtų galima užtikrinti platų pritarimą pakeistai Paslaugų direktyvai.

Efektyvių ir aukštos kokybės **bendro ekonominio intereso paslaugų** teikimas yra svarbiausias Europos gerovės valstybės elementas siekiant socialinės ir teritorinės sanglaudos; tai taip pat gerina konkurencingumą. Komisija, remdamasi savo 2004 m. Baltąją knygą dėl bendro ekonominio intereso paslaugų, imsis iniciatyvos teikti daugiau su šiuo principu susijusių rekomendacijų.

Galų gale, visiška **finansinių rinkų** integracija, leisdamą efektyviau panaudoti kapitalą ir sukurdamą geresnes sąlygas verslo finansavimui, padidintų pajėgumus ir užimtumą. Kadangi didžioji dalis teisės aktų jau yra priimta, dabar dėmesys turi būti skiriamas jų įgyvendinimui ir nuosekliam taisyklių taikymui. Tuo pat metu yra svarbu pašalinti likusias patekimo į rinką kliūtis.

Kad bendroji rinka veiktų efektyviai, laisvam prekių, paslaugų ir asmenų judėjimui reikia adekvačios ir tvarios infrastruktūros, kuri, savo ruožtu, yra svarbus vietos veiksnys verslo investicijoms. Bendrijos lėšos ir teisės aktai papildys nacionalines pastangas skatinti nacionalinių tinklų tarpusavio ryšį, sąveiką ir galimybe naudotis jais. ES turėtų padidinti pastangas sutelkiant turimą TEN transporto biudžeto eilutės paramą ir kitus Bendrijos biudžetinius ir finansinius instrumentus į 30 pagrindinių transporto prioritetinių kryptių ir į Sprendimu dėl Bendrijos gairių atrinktus projektus⁹. Valstybės narės turi pradėti vykdyti savo įsipareigojimus dėl 45 „**Quick Start**“ **tarpvalstybinių projektų transporto, energetikos, plačiajuosčio interneto tinklų, MTTP ir inovacijų** srityse. Europos atliekamas kiekvieno projekto koordinavimas turi būti derinamas su aiškiu konkrečios valstybės narės įsipareigojimu pradėti planavimo ir finansavimo procesą.

Siekiant įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria keliose valstybėse narėse veiklą vykdančios bendrovės dėl skirtingų bendrovių apmokestinimo taisyklių kiekvienoje iš 25 valstybių narių, Komisija bando susitarti dėl **bendros konsoliduotos įmonių mokesčių bazės** ir jos įgyvendinimo.

Bendrija įsipareigojo įvykdyti ambicingą **Dohos raunde** pasiektą susitarimą, papildytą dvišaliais ir regioniniais prekybos susitarimais. Komisija toliau tęs **reglamentavimo ir administracinį dialogą** tarptautiniu lygiu, tame tarpe dėl dvišalių aviacijos ir jūrų paslaugų susitarimų, nes taip bus galima užtikrinti, kad ir kitur būtų taikomos mūsų priemonės bei standartai. Be to, Komisija, siekdama sustabdyti piratavimo ir padirbinėjimo augimą, toliau

⁹ 2004 4 29 sprendimas, iš dalies keičiantis Sprendimą 1692/96/EB.

tęs intelektualinės nuosavybės teisių stiprinimo strategiją trečiojoje šalyse. Bus pradėta nauja iniciatyva siekiant pagerinti galimybes patekti į trečiųjų šalių viešųjų pirkimo rinkas.

3.3. Daugiau ir geresnių darbo vietų sukūrimas

Jei Europa siekia visiško užimtumo, pagerinti darbo kokybę ir našumą bei sustiprinti socialinę ir teritorinę sanglaudą, ji turi pritraukti daugiau žmonių į darbo rinką ir juos joje išlaikyti, sukurti daugiau laisvų darbo vietų, modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, pagerinti darbuotojų ir įmonių sugebėjimą prisitaikyti bei padidinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą gerinant švietimą ir įgūdžius.

Šie tikslai ir prioritetai taip pat yra neseniai pradėtos **Socialinės darbotvarkės**¹⁰ pagrindas; į juos atsižvelgiama ir „Integruotose gairėse dėl ekonominio augimo ir darbo vietų sukūrimo“. Nors pagrindinė atsakomybė dėl užimtumo, socialinės apsaugos, švietimo ir lavinimo politikų yra nacionalinių valstybinių institucijų rankose, Bendrija prisidės prie jų pastangų. Europos socialiniai partneriai bus pakviesti atlikti pagrindinį vaidmenį.

Bendrija yra įsipareigojusi **pagerinti ekonominio restruktūrizavimo numatymą ir valdymą**. Restruktūrizacija ir persikėlimas yra neišvengiamos ekonominės pažangos ir rinkos integracijos pasekmės. Deja, ir viena ir kita gali turėti destabilizuojančių pasekmių piliečiams ir tą patyrusioms bendruomenėms. Tokiais atvejais reikėtų sutelkti visas turimas priemones ir padėti su tokiais problemomis susidūrusiems subjektams įveikti pasikeitimus ir paversti juos naujomis galimybėmis, tuo pat metu suteikiant reikalingą saugumą ir apsauginius tinklus. Dėl to Komisija tęs veiklą pagal Komunikatą dėl restruktūrizavimo ir užimtumo¹¹ atskiruose sektoriuose ir regionuose. Komisija taip pat mano, kad yra svarbu sukurti fondą, kuris padėtų labiausiai nuo ekonominės restruktūrizacijos nukentėjusiems žmonėms ir regionams, ir rezervą nenumatytoms struktūrinių pokyčių pasekmėms.

Siekdama palengvinti **profesinį ir geografinį mobilumą** ir atverti užimtumo galimybes visos Europos darbo rinkoje, Bendrija šalins kliūtis darbo jėgos mobilumui. Komisija toliau tęs darbą siekdama, kad būtų priimta Direktyva dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, ir pasiūlys Europos kvalifikacijų sistemą, kuri, sukurdamą skaidrumo ir abipusio pasitikėjimo sąlygas, palengvins kvalifikacijų ir sugebėjimų pripažinimą, ir tuo pačiu akademinį ir profesinį mobilumą platesniame nei reglamentuojamų profesijų kontekste.

Siekdama išnaudoti pasaulio žmogiškąjį kapitalą ir jo žinių turtus, Komisija sieks sukurti **bendrają ekonominės migracijos valdymo sistemą** ES lygmeniu, ir siūlys paspartinti įleidimo į šalių procedūras ilgesnėms trečiųjų šalių mokslinių tyrėjų viešnagėms ir supaprastinti bendras vizas trumpalaikėms viešnagėms.

Siekdama pagerinti užimtumą ir našumą bei sustiprinti socialinę sanglaudą, Bendrija remia ir papildo valstybių narių pastangas **žmogiškojo kapitalo, švietimo, profesinio lavinimo srityse**, taip pat ypač daug dėmesio skiria jaunimo integracijai, kaip tai nurodyta **Europos jaunimo pakte**¹². Siekdama pritraukti į darbą daugiau žmonių, Komisija padės valstybėms narėms sukurti aktyvaus senėjimo strategijas, taip pat priemones sveiko gyvenimo pratęsimui. Siekdama prisidėti prie Europos socialinio fondo veiklos, Komisija pasiūlė „Mokymosi visą gyvenimą programą“, kuri remtų visą ES apimančią veiklą ir tinklų kūrimą šioje srityje.

¹⁰ KOM (2005) 33, 2005 2 9.

¹¹ KOM (2005) 120, 2005 3 31.

¹² KOM (2005) 206, 2005 5 30.

Komisija ketina remti **universitetų** ir aukštojo mokslo institucijų pastangas visapusiškiau prisidėti prie Lisabonos tikslų siekimo, pavyzdžiui, mobilizuojant visus ES finansavimo išteklius universitetų ir aukštojo mokslo institucijų modernizavimui ir stiprinant bendradarbiavimą pagal Švietimo ir profesinio mokymo programą 2010 m., ir taip prisidėti prie Bolonijos proceso tikslų. Siekdama pritraukti viso pasaulio geriausias protus ir idėjas, Komisija taip pat išnagrinės Europos technologijos instituto įkūrimo klausimą.

4. IŠVADOS

Siekiant užtikrinti atnaujintos Lisabonos partnerystės augimui ir užimtumui skatinti patikimumą, pritraukti nuolatinės Europos piliečių pastangas, ir pasiekti matomų rezultatų, veiksmų reikia imtis tuoj pat. Ypač svarbu kad Bendrijos lygmeniu naudojamos priemonės būtų sutelkiamos į pagrindinius veiksmus, t. y. į pagalba žinioms ir inovacijoms Europoje, valstybės pagalbos politikos reformą, geresnį reglamentavimą, paslaugų vidaus rinką, Dohos raundo susitarimų įvykdymą, mobilumo, ekonominės migracijos kliūtims ir ekonominio restruktūrizavimo pasekmėms pašalinti. Taip pat bus labai svarbu geriau suderinti sanglaudos ir kaimo plėtros politiką su Lisabonos partneryste augimui ir užimtumui skatinti. Komisija kviečia kitas Europos Sąjungos institucijas imtis suderintų veiksmų šių politikų tikslų įgyvendinimui.

Atnaujintos Lisabonos strategijos sėkmės pagrindas – Bendrijos programos ir valstybių narių reformų programų sąveika ir tarpusavio papildomumas. Laikydamosi partnerystės augimui ir užimtumui dvasios ir siekdama sėkmingai įgyvendinti šią programą, Europos Komisija glaudžiai bendradarbiaus su Europos Parlamentu ir Ministrų Taryba bei semsis patirties iš kitų ES institucijų: Europos ekonominių ir socialinių reikalų komiteto, Regionų komiteto, o finansų srityje – Europos investicijų banko.

Lisabonos strategija reikalauja ilgalaikės bendravimo strategijos, kuri ne tik informuoja piliečius, bet ir įtraukia juos į procesą. Daugiausia bendravimo pastangų turi būti nukreipta į nacionalinius, regioninius ir vietos lygmenis. Štai kodėl turi būti glaudžiai ir nuolat derinama koordinacija su nacionalinėmis vyriausybėmis, parlamentais, regionais, miestais ir pilietinėmis visuomenėmis. Tai suteiks strategijai demokratiško teisėtumo ir suteiks pagrindą sėkmei.

Politine ir ekonomine prasme mes pasiekėme kritinį etapą. Tikimės, kad valstybės narės pasiūlys patikimus ir ambicingus planus sėkmingam Lisabonos strategijos įgyvendinimui. Europa turi parodyti pavyzdį. Europa turi parodyti savo sugebėjimą pasirinkti. Ji turi pagrįsti savo pasirinkimus. Pasirinkimai turi būti ambicingi, bet realistiški. Komisija savo, kaip lyderės, pavyzdžiu gali skatinti valstybes nares daryti tą patį. Tik sujungusi Komisijos, Europos Parlamento ir valstybių narių pastangas, Europa gali pasiekti ambicingų Lisabonos darbotvarkėje nustatytų tikslų. Dabar laikas veikti.